

19 augustus 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats] ([land]),
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. G.M.J. van Oijen, advocaat te 's-Hertogenbosch,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Orde van de Dominicanen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 13 maart 2015.

Op 28 april 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van pater [naam].

Op 25 juni 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. G.M.J. van Oijen.

Namens de Orde is niemand verschenen.

De voorzitter heeft bepaald dat de zittingsaantekeningen na afloop van de zitting van 25 juni 2015 ter beschikking zullen worden gesteld aan pater [naam] om hem in de gelegenheid te stellen daarop te reageren. Hierop heeft pater [naam] gereageerd bij brief van 21 juli 2015.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Vanaf zijn zesde jaar groeide klager op op [land]. Na de lagere school ging hij naar de MULO en sprak hij tegen zijn godsdienstleraar de wens uit om priester te worden. Zo kwam klager in [jaartal] op het [naam] Juvenaat te [land] terecht. Aangeklaagde vervulde daar de rol van conrector en werd later rector.

Klager verbleef zowel de avonden als de weekenden op het internaat. Slechts tijdens de vakanties mocht klager naar huis. Vanaf het moment dat klager op het internaat zat, had hij last van bedplassen. Aangeklaagde stelde als oplossing voor dat hij klager elke avond wakker zou maken om naar het toilet te gaan. Klager was erg blij met deze oplossing, maar dat

duurde niet lang. Op een gegeven moment werd klager 's avonds wakker en zag dat aangeklaagde op de rand van zijn bed zat. Klager had de stijve penis van aangeklaagde vast. Hij trok zijn hand terug, maar aangeklaagde pakte de hand van klager weer vast en maakte daarmee op-en-neer gaande bewegingen om zijn penis. Vervolgens moest klager naast het bed gaan staan, zodat aangeklaagde op het bed kon gaan liggen. Aangeklaagde trok de onderbroek van klager naar beneden en trok hem bovenop zich. Hij maakte rijdende bewegingen met het lichaam van klager en streelde zijn billen. Daarna moest klager op het bed gaan liggen en kwam aangeklaagde bovenop klager liggen. Nu maakte aangeklaagde rijdende bewegingen terwijl hij op klager lag, totdat hij een orgasme kreeg. Klager herinnert zich dat hij onder het sperma zat. Vervolgens stond aangeklaagde op en ging weg. Klager voelde zich heel smerig. Zo goed en zo kwaad als het ging, probeerde klager zich met een klein doekje bij een klein wasbakje, schoon te maken.

Een paar weken later gebeurde het weer. Toen is aangeklaagde twee keer vlak na elkaar bij klager geweest en heeft voornoemd misbruik plaatsgevonden. Daarna zat er wat meer tijd tussen totdat het weer gebeurde. Na zo'n vijf à zes weken stopte het misbruik.

Klager was doodsbang geworden voor aangeklaagde en smeekte zijn ouders om het Juvenaat te mogen verlaten. Hij durfde echter niet aan zijn ouders te vertellen wat aangeklaagde hem had aangedaan. Klagers moeder stemde er uiteindelijk mee in dat klager het Juvenaat mocht verlaten. Dit was rondom Pasen in [jaartal].

2.2. Het seksueel misbruik door aangeklaagde heeft een grote impact gehad op het leven van klager. Uit een gevoel van schaamte heeft klager er lange tijd met niemand over durven praten, waardoor hij lange tijd in een (sociaal) isolement heeft geleefd.

Ook heeft klager last gehad van psychische problemen, waaronder een minderwaardigheidscomplex. Klager heeft meerdere malen overwogen uit het leven te stappen.

Tot op heden heeft klager geregeld 's nachts last van angst- en/of paniekaanvallen. Klager ervaart enorme boosheid wat hij niet zelden op zijn echtgenote afreageert. Hiervoor is klager in behandeling geweest bij het RIAGG. Op [land] is klager ook in behandeling geweest bij een psycholoog. Klager heeft echter nooit aan zijn behandelaars durven vertellen wat hem is overkomen in het Juvenaat.

Tijdens zijn loopbaan heeft klager drie keer ontslag genomen vanwege conflicten met directies en [besturen]. Klager heeft grote moeite met mensen die gezag en/of autoriteit uitstralen.

2.3. Met het indienen van zijn klacht hoopt klager te bereiken dat de verantwoordelijken beseffen en inzien hoeveel schade aangeklaagde klager aan heeft gedaan. Daarnaast hoopt klager met het doorlopen van de klachtprocedure te bewerkstelligen dat het probleem van seksueel misbruik (verder) wordt ingedamd en nieuwe slachtoffers in de toekomst worden voorkomen.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Pater [naam] heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat aangeklaagde van [jaartal] tot [jaartal] werkzaam is geweest op [land]. In [jaartal] keerde hij terug naar Nederland vanwege gezondheidsproblemen. Navraag

bij diverse oud-missionarissen heeft niets opgeleverd dat duidt op misdragingen gepleegd door aangeklaagde. Evenmin zijn in het archief sporen te vinden die daarop kunnen wijzen. De naam van aangeklaagde komt ook niet voor in het onderzoek wat door de Commissie Deetman is uitgevoerd.

Toch is er enig steunbewijs voorhanden. In [jaartal] heeft pater [naam] de kamer van pater [naam] na diens overlijden opgeruimd. Hierbij vond hij een envelop gericht aan de Provinciaal. Hierin zat een brief waarin pater [naam] zich bekommerde om een slachtoffer van seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Pater [naam] vond dat er iets gedaan moest worden voor het slachtoffer indien de zaak boven water zou komen. Pater [naam] kan niet met zekerheid zeggen of de naam van klager in de notitie vermeld stond, al kwam de naam van klager hem wel bekend voor. Hij gaat ervan uit dat er inderdaad gesprekken hebben plaatsgevonden tussen klager en pater [naam].

Pater [naam] heeft namens de Nederlandse Provincie van de Dominicanen zijn excuses aangeboden voor hetgeen aangeklaagde klager heeft aangedaan. Dit had nooit mogen gebeuren.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 60 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Klager is in ieder geval vier keer door aangeklaagde misbruikt, waarbij klager aangeklaagde moest aftrekken en bovenop aangeklaagde moest komen liggen, terwijl aangeklaagde tegen klager aanreed. Vervolgens kwam aangeklaagde op klager liggen en reed hij net zo lang tegen klager aan totdat hij een orgasme kreeg.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de schriftelijke verklaring van de echtgenote van klager. Hierin staat dat klager omstreeks [jaartal] aan haar vertelde hoe hij seksueel misbruikt was door aangeklaagde. Klager vertelde haar dat aangeklaagde naakt bij hem op bed kwam zitten en hij aangeklaagde vervolgens moest aftrekken. Later kwam aangeklaagde op klager liggen en kwam dan bovenop hem klaar. Ter ondersteuning weegt de Klachtencommissie voorts de brief van pater [naam] mee, waarnaar pater [naam] heeft verwezen. Tijdens de zitting is gebleken dat klager veel persoonlijk contact had met pater [naam] en ook aan hem heeft verteld wat aangeklaagde hem destijds aan heeft gedaan. Het is aannemelijk dat klager het slachtoffer is van seksueel misbruik waarover pater [naam] in zijn brief schrijft.

Een en ander in onderlinge samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik 13 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand in wie hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Nederlandse Provincie van de Dominicanen de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 augustus 2015 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. L. Erfstemeyer en J.G.M. Verwijs, O. Praem, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.